

A. B. ŠVALJEK, Adam i Eva

je proizašlo konstruiranje »irealnih ambijenata« (Kiša, 1967). Poslije toga radi pomične, živo obojene skulpture u drvu (*Bum-Bum*, 1968). Ludička sastavnica njegove umjetnosti posebno je naglašena na pomičnim crtežima (*City 10*, 1970) sastavljenim od dvaju slojeva: statičnoga i dinamičnoga, koji omogućuju stvaranje niza kombinacija. U to doba radi velike crtačke cikluse (*Kukei*, 1965; *Antimoda*, 1968/69; *Ruke*, 1970–78; *Erotika*, 1975). Poslije 1975. nalazi novi stvaralački poticaj u šarolikosti nar. umjetnosti, osobito seoskoga tkanja. Tako nastaje serija »folk crteža«, što ih plete od vrpca papira. Na mreži papirnate osnove kombinira pomične, obojene elemente koji u dinamičnome odnosu s pozadinom tvore cjelinu izvanredne likovnosti. Iz »folk ciklusa« rađaju se nove teme mnogobrojnih varijacija, izvedene u različitim materijalima (*Nevjesta iz Markuševca*, 1977–81; *Pozdrav iz Zagreba*, 1982; *Licitarско srce*, 1988). Na taj se način potvrđuju njegovi individualni impulsi, koji sve što autora okružuje lakoćom pretvaraju u umjetničko. U ciklusu *Aure* (1986–88) povezuje naslijeđe op-arta i novih tendencija s novim pristupom figuri u osjetljivim linearno-prostornim pomacima. Od 1988. radi ciklus crteža-kolaža i slikocrteža *Kaas* istančana kolorizma, primjenjujući vlastiti repertoar. — God. 1993. dizajnirao je hrv. novčanice kune (tehničku obradbu novca izveo je Vilko Žiljak).

Samostalno je izlagao na oko 150 izložaba u Hrvatskoj i inozemstvu. Realizirao nekoliko mapa grafike (*Antimoda*, 1971; *Ruke*, 1980; *Kuna*, 1994—suaautor). Bavi se grafičkim oblikovanjem, scenografijom i lik. projektiranjem interijera. Film *U potrazi za Šutejem* snimio je režiser N. Puhovski 1981.

LIT.: V. Horvat-Pintarić, Ikonika i optika Miroslava Šuteja, Umetnost (Beograd), 1965, 2. — I. Zidić, Slika, stil, stvar, Telegram, 30. XII. 1966. — Ž. Košević, Miroslav Šutej, Umetnost (Beograd), 1967, 19. — B. Gagro, Miroslav Šutej, ŽU, 1967, 3–4. — V. Horvat-Pintarić, Miroslav Šutej (katalog), Venecija 1968. — T. Maroević, Igrač s udjelom, u knjizi: Polje mogućeg, Split 1969. — J. Denegri, Mobilni crteži Miroslava Šuteja, ŽU, 1971, 15–16. — Z. Maković, »Otvoreno djelo« Miroslava Šuteja (katalog), Osijek 1972. — V. Horvat-Pintarić, Imaginini transformabili di Miroslav Šutej (katalog), Bologna 1975. — Z. Maković, Šutej — crteži, Zagreb 1981. — D. Plazibat-Zima, Miroslav Šutej (katalog), Zagreb 1988. — T. Maroević, Šutej (katalog), Zagreb 1991. — V. Bužančić, Miroslav Šutej (katalog), Zagreb 1995. — Z. Maković, Miroslav Šutej — retrospektiva (katalog), Zagreb 1996. — Ž. Kć.

ŠVAB (Schwab), Timotej, rezbar (druga pol. XVIII. st.), podrijetlom Nijemac. Kao stolarski majstor stupio u franjevački red 1760. Izradio je oltar Sv. Antuna u Pečuhu (1763), bogato ukrašene rokoko klupe u župnoj crkvi Sv. Nikole u Čakovcu (1765; danas u čakovečkome muzeju) i u

Virovitici golemi barokni gl. oltar samostanske crkve Sv. Roka (1767–69) te veliki intarzirani ormar u samostanskoj sakristiji.

LIT.: P. Cvekan, Virovitica i franjevci, Virovitica 1977, str. 86, 112. — Isti, Čakovec i franjevci, Čakovec 1978, str. 39. — V. Fo.

ŠVAGEL-LESIĆ, Rudolf, kipar (Županja, 29. IX. 1911 — Vodnjan, 30. XI. 1975). Studirao na Akademiji u Zagrebu (R. Jean Ivanović, R. Frangeš-Mihanović). Usavršavao se u Parizu gdje je dobio Grand prix na Svjetskoj kolonijalnoj izložbi 1931. U realističnome stilu, blisku verizmu, radio plakete, portrete i ženske aktove. Autor gl. oltara u župnoj crkvi Sv. Mihovila u Tvrdi u Osijeku te monumentalna kipa *Raspeti Krist* na otoku Šolti. U Muzeju grada Vinkovaca čuva se njegovo poprsje J. Kozarca. Izradio veći broj nadgrobnih spomenika u Županji i Osijeku. — R.

ŠVAJČER, Oto, lik. kritičar (Osijek, 18. VI. 1907). Školovao se i radio u Osijeku, od 1969. živi u Zagrebu. Istražuje lik. baštinu Osijeka i Slavonije, poglavito slikarstvo (XVIII–XX. st.) i prati suvremena lik. zbivanja. Vrednovao je mnogobrojna djela domaćih i stranih majstora iz fundusa Galerije likovnih umjetnosti u Osijeku. Objavljivao je lik. kritike i studije u novinama (»Hrvatski list«, 1927; »Glas Slavonije«, 1950–69.) i časopisima (»Ars 37«, »Savremenik«, »Hrvatska revija«, »Glasnik slavonskih muzeja«, »Anali JAZU«, Osijek) te predgovore u katalozima (I. Jakić, 1967; K. Tomljenović, 1970; A. F. Mesaroš, 1974; P. Gol, 1978; K. Kern, 1985; B. Kovačević, 1986) i monografije.

BIBL.: Oltarske slike u tvrđavskim crkvama, Zbornik Arheološkog kluba »Mursa«, 1936; Grafika i ulja Vilima Svećnjaka, Zagreb 1940; Slavonski slikari Pfalz i Giffinger, Osječki zbornik, 1944; Misti o portretnom slikarstvu, Revija, 1962, 5; Tri decenije našeg slikarstva (katalog), Osijek 1964; Pejzaž u jugoslavenskom slikarstvu između dva rata (katalog), Vinkovci 1969; Likovni život Osijeka 1920–1930, Osječki zbornik, 1971; Portreti Ephraima Hochhasera u Galeriji likovnih umjetnosti u Osijeku, Vijesti MK, 1972, 1; Dileme oko vukovarskih pejzaža, Peristil, 1973/74, 16–17; Likovna kronika Osijeka 1930–1940, Osječki zbornik, 1973–75; Petar Smajić (s P. Blažekom), Osijek 1976; Pregled likovne umjetnosti u Osijeku u 19. stoljeću, Osječki zbornik, 1977; Portretno slikarstvo u Osijeku u 19. stoljeću, Peristil, 1979, 22; Čosić (s J. Škuncom), Zagreb 1980; Hötzenhof, Zagreb 1982; Adolf Waldinger (1843–1904), Osijek, Zagreb 1982; Ivan Rein i likovne prilike u Osijeku, ŽU, 1983, 35; Kritike i eseji iz likovne umjetnosti, Osijek 1985; Dragan Melkus, Osijek 1986; Nikola Trick, Osijek 1987; Guido Jany kao slikar, u monografiji: Galerija likovnih umjetnosti Osijek, Osijek 1987; Slikar Ivan Heil, ibid.; Domaći i strani slikari XVIII. i XIX. stoljeća u Galeriji likovnih umjetnosti Osijek, Osijek 1987/88; Osječko slikarstvo XIX. stoljeća (katalog), Zagreb 1988; Slikarstvo Dragana Melkusa, Radovi IPU, 1988/89, 12–13; Franjo Pfalz (s Brankom Balen), Osijek 1989; Likovna kronika Osijeka 1850–1969, Osijek 1991; Osječko slikarstvo između dva rata (1918–1940), Radovi IPU, 1992, 16.

LIT.: Bibliografija, u knjizi: O. Švajcer, Kritike i eseji iz likovne umjetnosti, Osijek 1984. — V. Fo.